

Newsletter ENRD (Europejskiej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich) Listopad 2009

Wspieranie włączenia społecznego: podjęcie kwestii ubóstwa na obszarach wiejskich

Niedawne badanie - „Ubóstwo i wykluczenie społeczne na obszarach wiejskich” oraz konferencja podsumowująca na ten temat zwróciły uwagę twórców polityki i stron zainteresowanych na fakt, że ubóstwo na obszarach wiejskich i wykluczenie społeczne to problem powszechnie występujący na obszarach wiejskich w Europie, o specyficznych cechach odróżniających go od kwestii ubóstwa występującego na obszarach miejskich. Niniejszy artykuł, zamieszczony w magazynie FOCUS, stanowi próbę dalszego przybliżenia tych istotnych zagadnień związanych z rozwojem obszarów wiejskich.

Ponad połowa ludności UE zamieszkuje obszary wiejskie, a życie na wsi przynosi jej mieszkańcom szereg korzyści. Niemniej jednak, poważne problemy strukturalne występują także w społecznościach wiejskich. Dzieci, młodzież, bezrobotni mieszkańcy, niewykwalifikowani pracownicy, ludność o niskich dochodach, rolnicy oraz mniejszości to grupy najbardziej dotknięte problemem wykluczenia społecznego na obszarach wiejskich. Wszystkie te grupy zagrożone są problemem wykluczenia we wszystkich 27 państwach UE, co w szczególności jednak dotyczy wschodniej i południowej Europy.

Badacze uczestniczący w projekcie stwierdzili, że ryzyko ubóstwa dwukrotnie bardziej dotyka obszary wiejskie niż miejskie w krajach takich jak Portugalia, a w przypadku ludności wiejskiej na Litwie i na Węgrzech stopień ryzyka związanego z ubóstwem może być nawet trzykrotnie wyższy, niż ma to miejsce w przypadku mieszkańców największych miast tych państw członkowskich.

Oddalenie, niska gęstość zaludnienia oraz brak

dostępu do niezbędnych usług i możliwości zarobkowania pogłębiają skutki wykluczenia społecznego wśród grup społecznych wysokiego ryzyka i kształtują charakterystyczne cechy ubóstwa na obszarach wiejskich w odniesieniu do obszarów miejskich. Ponadto, stan techniczny zasobów mieszkaniowych na obszarach wiejskich w wielu krajach nie odpowiada normom, a nierówności na rynku pracy związane z płcią, wiekiem lub pochodzeniem etnicznym oraz brak dywersyfikacji gospodarki obszarów wiejskich przyczyniają się do nasilania się tam problemów ubóstwa.

Te czynniki ubóstwa na obszarach wiejskich często pozostają ukryte ze względu na brak dokładnych danych oraz ograniczone możliwości zastosowania wskaźników ubóstwa na małych, odosobnionych terytoriach wiejskich. Lepsze zrozumienie dynamiki ubóstwa na obszarach wiejskich pozostaje zatem kwestią kluczową dla polityków zajmujących się rozwiązywaniem tych problemów. Niezbędne są bardziej uzgodnione i skoordynowane wysiłki aby stawić czoła problemowi ubóstwa na obszarach wiejskich, we wszystkich jego wymiarach, a pracom w tym kierunku poświęcona będzie większa uwaga i nadany im zostanie większy priorytet w roku 2010, w związku z celem *Europejskiego Roku Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym* oraz przewodnictwa Hiszpanii w UE, jakim jest „społecznie wspierająca Unia Europejska”.

Polityka rozwoju obszarów wiejskich UE odgrywa istotną rolę wspierającą realizację tych strategicznych celów. Obok innych polityk UE i polityk poszczególnych krajów stanowiących odpowiedź na wyzwania strukturalne na obszarach wiejskich, Programy Rozwoju Obszarów Wiejskich realizowane przez państwa członkowskie pozwalają w istotny sposób wpłynąć na złagodzenie skutków ubóstwa poprzez szerokie spektrum działań interwencyjnych w wymiarze gospodarczym i społecznym ubóstwa.

SPIS TREŚCI

TEMAT: Wspieranie włączenia społecznego: podjęcie kwestii ubóstwa na obszarach wiejskich 1

AKTUALIZACJA DZIAŁAŃ EUROPEJSKIEJ SIECI NA RZECZ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

Przegląd postępów Tematycznej Grupy Roboczej 3

Współpraca Krajowych Sieci Obszarów Wiejskich w ramach przedsiębiorczości na obszarach wiejskich 3

Spotkanie Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w Budapeszcie Rozwijanie skutecznych strategii i narzędzi komunikacji 3

Wizyty Punktu Kontaktowego w Krajowych Sieciach Obszarów Wiejskich na Malcie i w Portugalii 3

Periodyk o tematyce związanej z obszarami wiejskimi Europejskiej Sieci na rzecz Obszarów Wiejskich 3

INFORMACJE NA TEMAT

Spotkania ministerialne 4

Tworzenie sieci kontaktów stron zainteresowanych z obszarów wiejskich w Europie południowo-wschodniej 4

Nowe środki na finansowanie działań na rzecz lokalnych źródeł energii 4

Promocja produktów rolnych 4

Zatwierdzono 244,5 mln EUR nowych środków w ramach Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, pochodzących z przeglądu Wspólnej Polityki Rolnej (Health Check) oraz Europejskiego Planu Naprawy Gospodarczej 4

WIZYTA W PAŃSTWACH CZŁONKOWSKICH _ 4

Priorytety Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w Irlandii 5

GDZIE MOŻNA UZYSKAĆ DODATKOWE INFORMACJE 5

Oś 1 oferuje możliwości konkurencyjne dla przedsiębiorstw rolnych i leśnych, przyczyniając się do konsolidacji miejsc pracy w ramach łańcucha żywnościowego. W niektórych przypadkach, przemiany ekonomiczne będące wynikiem restrukturyzacji mogą pogłębić istniejące problemy w perspektywie krótkoterminowej, co ujęte zostało w osi 1 podkreślającej wagę inwestycji w kapitał ludzki celem zapewnienia bardziej pozytywnych prognoz długoterminowych oraz w działaniach na rzecz pomocy gospodarstwom rolnym zajmującym się produkcją częściowo na własne potrzeby w państwach członkowskich, które przystąpiły do

Unii od 2004 r. Ponadto, rolnicy na obszarach nacechowanych specyficznymi utrudnieniami naturalnymi otrzymują rekompensatę w ramach osi 2 programów dla obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania, co w efekcie osłabia negatywną presję, prowadzącą do rezygnacji z działalności rolniczej w oddalonych i peryferyjnych rejonach UE.

Podobnie, zasoby w ramach osi 3 wspomagają podniesienie jakości życia i dywersyfikację gospodarki poprzez działania ukierunkowane na rozwój mikroprzedsiębiorstw oraz promują włączenie społeczne i zapewnienie usług socjalnych

oraz możliwości zatrudnienia grupom priorytetowym wymagającym specjalnego wsparcia, takim jak osoby w podeszłym wieku lub młodzi ludzie zamieszkujący obszary wiejskie. Ponadto, lokalne strategie rozwoju realizowane przez około 2.000 Lokalnych Grup Działania na obszarach wiejskich Europy oraz ich wielosektorowe podejście i nastawienie na współdziałanie czyni je odpowiednio przygotowanymi do opracowywania szeregu indywidualnie dostosowanych działań w taki sposób, aby sprostać społeczno-gospodarczym potrzebom obszarów wiejskich, często podnosząc w ten sposób wydajność i skuteczność już podejmowanych działań interwencyjnych.

Skoordynowane systemy walki z ubóstwem na terenach wiejskich wyróżniono jako kluczowy czynnik powodzenia podczas zorganizowanej w tym roku specjalistycznej konferencji UE, poświęconej tej tematyce. Gospodarzem tego wydarzenia, które odbyło się w Budapeszcie pod nazwą „[Walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym na obszarach wiejskich](#)”, był rząd Węgier we współpracy z Komisją Europejską.

Delegaci i prelegenci omówili wspomniane wcześniej [badanie](#) oraz inne powiązane z nim prace, aby potwierdzić, że kwestie ubóstwa i wykluczenia społecznego to problemy nadal obecne we wszystkich 27 państwach członkowskich. Osoby decyzyjne zachęcane były do wzmocnienia mechanizmów realizacji oraz możliwości współpracy w ramach wspólnego podejścia UE. Polityka rozwoju obszarów wiejskich zyskała uznanie w związku z możliwościami, jakie oferuje w zakresie pokonywania niekorzystnych warunków strukturalnych na obszarach wiejskich. Stwierdzono, że wsparcie regionalnych i społecznych polityk UE odgrywa istotną rolę w poszukiwaniu odpowiednio dostosowanych rozwiązań.

Zalecenia przedstawione na konferencji przewidywały kształtowanie bardziej skutecznej synergii pomiędzy tymi działaniami interwencyjnymi UE, określenie bardziej wiarygodnych wskaźników ubóstwa na poziomie terytorialnym mniejszym niż jednostka terytorialna NUTS 2 (w celu dokładniejszego rozróżnienia ubóstwa na obszarach wiejskich od ubóstwa na obszarach miejskich), a także uzgodnienie jednolitej definicji ubóstwa. Ponadto zasugerowano zwiększenie wykorzystania „[Otwartej Metody Koordynacji](#)”, która z powodzeniem służyła integracji polityk krajowych i unijnych. Inni komentatorzy zwrócili uwagę na rozróżnienie dokonane pomiędzy koncepcjami *ubóstwa ludności wiejskiej* (ogólnie jako kwestia związana z ubóstwem na obszarach miejskich) a *ubóstwem na obszarach wiejskich* o specyficznych cechach. [Dowiedz się więcej o podsumowaniu konferencji.](#)

Działania łotewskich LGD wspierające włączenie społeczne

Tak, jak w innych częściach Europy, światowy kryzys gospodarczy spowodował konieczność wzmocnienia wysiłków Łotwy w celu rozwiązania problemu ubóstwa i promowania włączenia społecznego w społecznościach wiejskich. Organizacje pozarządowe zachowują swój status ważnego partnera w tej kampanii a [Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich na Łotwie](#) zaangażowana jest w gromadzenie informacji na temat dobrych praktyk na takich obszarach. W skład tych działań wchodzi projekty LGD finansowane w ramach wcześniejszych okresów programowania.

Przykładowo, w wyniku prac LGD, Stowarzyszenia Dzirnāvstrauts, wspierającego „Lokalne Centrum Inicjatywy” w gminie Zemīte uzyskano już pozytywne rezultaty i szereg korzyści rozwojowych. Projekt Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich zapewnił nowe zaplecze szkoleniowe, aby pomóc we wzmocnieniu i zróżnicowaniu bazy nabywania umiejętności gospodarczych dla obszaru wiejskiego. Zapewniono także nowe usługi użyteczności publicznej oraz centrum społeczne dla ludności wiejskiej. Wyposażenie zakupione ze środków LGD zostało należycie wykorzystane, a aparatura szkoleniowa umożliwia organizację lokalnych seminariów umiejętności adresowanych do różnych grup, w tym rolników, które w przeciwnym wypadku musiałyby pokonywać duże odległości, aby wziąć udział w szkoleniu.

Kolejne korzystne podejście wdrożone zostało przez Stowarzyszenie Dużych Rodzin Vecumnieki, które otrzymało dofinansowanie LGD w przeszłości w celu zapewnienia pomocy rodzinom z wieloma problemami natury społecznej oraz dysfunkcjami. Wyniki szkolenia LGD przeprowadzonego dla pracowników zajmujących się dziećmi prowadzą do ułatwienia ponownej integracji rodzin wykluczonych z ogółem społeczeństwa oraz zwiększają możliwości zatrudnienia w ramach gospodarki społecznej Łotwy.

Przegląd postępów Tematycznej Grupy Roboczej

Wszystkie Tematyczne Grupy Robocze rozpoczęły drugą fazę prac. Tematyczna Grupa Robocza 1 (zorientowana na specyfikę i potrzeby terytorialne) obecnie skoncentrowana jest na tym, jak państwa członkowskie wykorzystują stosowane przez siebie

określenie obszarów wiejskich, aby właściwie ukierunkować działania na rzecz rozwoju tych obszarów zgodnie z osiami 1, 2 i 3 oraz w celu wybrania terytoriów kwalifikujących się do LGD zgodnie z osią 4. Spotkanie Tematycznej Grupy Roboczej 1 odbyło się we wrześniu, aby dokonać dalszej realizacji tej fazy. Tematyczna Grupa Robocza 2 (związki rolnictwa w szerszej rozumianej gospodarce wiejskiej) przeprowadza obecnie analizę osiemnastu regionów NUTS 3 celem dokonania ilościowej i jakościowej oceny dynamiki rolnictwa i jego związków z szerszej rozumianej gospodarce wiejskiej. Wstępne wyniki analizy zostały zweryfikowane przez grupę w październiku. Przegląd Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz badanie państw członkowskich przeprowadzane przez Tematyczną Grupę Roboczą 3 (dobra publiczna i interwencja publiczna) są w toku, a wyniki tych prac dotyczące głównych rodzajów dóbr publicznych, jakie oferuje rolnictwo UE spodziewane są w połowie 2010 r.

Współpraca Krajowych Sieci Obszarów Wiejskich w ramach przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

Tworzenie sieci kontaktów idzie w parze ze współpracą, co zostało uwidocznione w nowej inicjatywie pomiędzy Krajowymi Sieciami Obszarów Wiejskich z Holandii, Niemiec, Belgii i Irlandii. Sieci te spotkały się w tym roku, aby omówić wspólne podejście do kwestii wspierania przedsiębiorców wiejskich w rozwijaniu innowacyjnych produktów na zasadzie międzysektorowej.

Jako priorytety przy współpracy wskazano kilka obszarów zainteresowania, w tym przemysł wiedzy, intensywne rolnictwo, międzysektorowe gospodarki lokalne i tożsamość terytorialną. Tematem rozważań była także rola partnerstwa publiczno-prywatnego jako narzędzia wspierającego tę odnowioną przedsiębiorczość obszarów wiejskich. [Marga de Jong](#) z Sieci Obszarów Wiejskich w Holandii może udostępnić więcej informacji na temat projektu współpracy.

Spotkanie Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w Budapeszcie Rozwijanie skutecznych strategii i narzędzi komunikacji

„Komunikacja Międzyludzka” poprzez rozwój oraz zastosowanie nowoczesnych i dynamicznych strategii komunikacji i narzędzi stanowiła przedmiot debaty podczas niedawnego wrześniowego spotkania Krajowych Sieci Obszarów Wiejskich w Budapeszcie. Rosnące znaczenie serwisów społecznościowych (tj. facebook, twitter, delicious, etc.) gwałtownie zmienia w dzisiejszych czasach sposób komunikacji międzyludzkiej na obszarach wiejskich. Ludzie stają się coraz bardziej mobilni, przemieszczają się szybciej i wymagają większej komunikacji w czasie rzeczywistym. Tradycyjna komunikacja „jeden-do-jednego” również zastępowana jest komunikacją typu „wielu-do-wielu”.

Uczestnicy podkreślali, że organizacje tworzące sieci kontaktów na obszarach wiejskich dążące do wymiany i rozpowszechniania informacji muszą przyjąć nowe metody komunikacji lub stanąć wobec ryzyka marginalizacji w stosunku do tych nowych sieci społecznych. Przyznano także, że istnieje silna potrzeba rozwoju lepszych narzędzi służących do rozpowszechniania „Dobrych Praktyk” w ramach i pomiędzy sieciami obszarów wiejskich, uznając siłę i potencjał przykładów „Dobrych Praktyk” będących inspiracją i motywacją dla kolejnych podmiotów z obszarów wiejskich do zaangażowania się w działania. Jako punkt wyjścia zaproponowano skoncentrowanie się na przykładach dobrych praktyk przedsiębiorczości. Zauważono także, że istnieje również szereg priorytetów oraz innych przedmiotów wspólnego zainteresowania w każdej z sieci, które mogłyby stanowić platformę dla przyszłej klastrowej współpracy technicznej. Faza pilotażowa tego podejścia miałaby się wstępnie skupić na Rolnictwie społecznym oraz rozwoju osi Leader i jej powiązań z pozostałymi Osiami. [Dowiedz się więcej](#)

Wizyty Punktu Kontaktowego w Krajowych Sieciach Obszarów Wiejskich na Malcie i w Portugalii

Rola Punktu Kontaktowego Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich wiąże się ze wzajemną wymianą między Krajowymi Sieciami Obszarów Wiejskich. Składają się na to spotkania osobiste w danym kraju w celu omówienia bieżącej sytuacji poszczególnych działań Krajowych Sieci Obszarów Wiejskich.

Pierwsza tego rodzaju wizyta odbyła się na Malcie jednocześnie z rozpoczęciem działalności przez maltańską Krajową Sieć Obszarów Wiejskich. Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich udostępniła szereg udogodnień i usług dla wszystkich beneficjentów Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich. Komitet Koordynacyjny, złożony z przedstawicieli trzech maltańskich LGD, rolników, organizacji pozarządowych, stron zainteresowanych z dziedziny środowiska oraz organów publicznych, steruje całością programu prac Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

W ramach programu prac, realizowanego przez oddział Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Instytucji Zarządzającej, prowadzone jest doradztwo w zakresie osi Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, organizowane jest ponadnarodowe wsparcie współpracy oraz planowanie w zakresie przyszłych programów rozwoju obszarów wiejskich. [Pan Donald Aquilina](#) z Ministerstwa Zasobów Naturalnych i Rolnictwa może udostępnić więcej informacji na temat maltańskiej Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

Odbyło się także spotkanie przedstawicieli portugalskiej Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich oraz Punktu Kontaktowego Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, aby zaprezentować postępy prac w ramach ich programu tworzenia możliwości dla obszarów wiejskich, który obejmuje pięć obszarów kontynentalnych Portugalii oraz Azory i Maderę. Obsługa tak zróżnicowanego terytorium wymaga organizacji Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w oparciu o siedem komitetów regionalnych. Każdy z nich otrzymuje wsparcie z centralnego „Oddziału Organizacji Technicznej” Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, a cała sieć działa pod nadzorem krajowej Rady Koordynacyjnej. Komitety te zapewniają owocną komunikację pomiędzy osobami działającymi lokalnie a krajowymi politykami a także przyczyniają się do odpowiedniego dostosowania form wsparcia ze strony Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich do potrzeb lokalnych.

Usługi dotychczas oferowane przez portugalską Krajową Sieć Obszarów Wiejskich obejmują warsztaty na temat strategii jakości, zamówień publicznych, oceny i współpracy. Ponadto, badania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich mają na celu lepsze wykorzystanie możliwości oferowanych przez Programy Rozwoju Obszarów Wiejskich i analizę czynników wyludniania na obszarach wiejskich. Wydawane są także publikacje i organizowane tematyczne grupy robocze. W celu uzyskania dalszych informacji na temat usług wsparcia dla obszarów wiejskich proszę kontaktować się z [portugalską Krajową Siecią Obszarów Wiejskich](#).

Periodyk o tematyce związanej z obszarami wiejskimi Europejskiej Sieci na rzecz Obszarów Wiejskich

Wydanie 1 Periodyku Europejskiej Sieci na rzecz Obszarów Wiejskich, zatytułowane: the EU Rural Review [dostępne jest on-line](#) i zawiera zbiór artykułów stanowiących przegląd kwestii związanych z rozwojem obszarów wiejskich w UE. Wydanie październikowe the EU Rural Review analizuje możliwości, jakie oferuje Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, a także omawia aktualne kwestie, takie jak przegląd Wspólnej Polityki Rolnej (Health Check), gospodarstwa rolne zajmujące się produkcją częściowo na własne potrzeby, życie na obszarach wiejskich w krajach kandydujących do UE oraz wyniki ostatnich projektów badawczych podejmujących tematykę obszarów wiejskich. Kolejne artykuły, które ukażą się w EU Rural Review poruszać będą tematykę powiązań między innowacją a polityką rozwoju obszarów wiejskich UE oraz odpowiedzi Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich na kwestie różnorodności obszarów wiejskich i zmiany klimatu.

Spotkania ministerialne

Podczas nieformalnego spotkania Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w Szwecji, które odbyło się 14 i 15 września, ministrowie dyskutowali na temat rolnictwa i zmiany klimatu. Dyskusje prowadzone były w oparciu o Dokument Roboczy DG ds. Rolnictwa i Obszarów Wiejskich na temat

łagodzenia zmian klimatu w kontekście rolnictwa, który zawiera część poświęconą możliwościom, jakie niesie ze sobą rozwój obszarów wiejskich oraz przegląd odpowiednich działań związanych z klimatem podjętych w ramach Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013 (pre-Health Check). [Dowiedz się więcej](#)

Tworzenie sieci kontaktów stron zainteresowanych z obszarów wiejskich w Europie południowo-wschodniej

Stała Grupa Robocza w ramach Regionalnego Rozwoju Obszarów Wiejskich południowo-wschodniej Europy wspiera kontakty pomiędzy krajami bałkańskimi i pozostałymi częściami Europy. Grupa Robocza, obejmująca nieformalną sieć przedstawicieli rządowych, będących członkami instytucji odpowiedzialnych za rozwój obszarów wiejskich, to podmiot działający niezależnie od UE, którego celem jest uzupełnienie prac wspierających przeprowadzanych przez UE na terenach wiejskich Europy południowo-wschodniej. Członkami sieci są przedstawiciele z Albanii, Bośni i Hercegowiny, Bułgarii, Chorwacji, Byłej Jugosławiańskiej Republiki Macedonii, Kosowa, Czarnogóry, Rumunii, Serbii i Słowenii.

Współpraca oraz tworzenie możliwości to kwestie kluczowe, wokół których skupiają się działania Grup Roboczych, takie jak szkolenie z zakresu umiejętności promocji w ramach programów budowania marki produktów lub regionów oraz poradnictwo w zakresie harmonizacji z przepisami UE regulującymi branżę winiarską. [Dowiedz się więcej](#)

Nowe środki na finansowanie działań na rzecz lokalnych źródeł energii

Nowy program UE w sprawie finansowania zrównoważonych inwestycji w energię przygotowywany jest przez Komisję Europejską w porozumieniu z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym. Program finansujący o nazwie [ELENA \(European Local Energy Assistance\)](#) ma zostać uruchomiony w drugiej połowie 2009 r. i stanowi część [programu Inteligentna Energia - Europa](#).

ELENA zapewni 15 mln EUR na wsparcie przedsięwzięć władz lokalnych w obszarach, takich jak modernizacja systemów energetycznych budynków publicznych i prywatnych, energooszczędne miejskie sieci grzewcze i chłodzące, transport przyjazny dla środowiska. Dodatkowe informacje na temat programu ELENA dostępne są na [stronie internetowej inicjatywy UE manage-nergy](#), która zawiera również [przydatne opisy dobrych praktyk](#).

Promocja produktów rolnych

Europejskie sektory przedsiębiorstw z obszarów wiejskich korzystają z nowego programu wsparcia promującego produkty rolne. DG ds. Rolnictwa i Obszarów Wiejskich zapewniła 28 mln EUR na realizację programów państw członkowskich, których celem jest podkreślenie zalet produktów unijnych. Około 16 programów w 12 państwach członkowskich korzysta z pomocy z zakresu public relations oraz działań reklamowych promujących jakość, standard higieny, bezpieczeństwo żywności, wartości odżywcze, etykietowanie, dobrostan zwierząt lub ekologiczność produktów rolnych, takich jak mleko, ser, mięso, wino oraz warzywa. [Dowiedz się więcej](#)

Zatwierdzono 244,5 mln EUR nowych środków w ramach Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, pochodzących z przeglądu Wspólnej Polityki Rolnej (Health Check) oraz Europejskiego Planu Naprawy Gospodarczej.

[Propozycje](#) pięciu państw członkowskich dotyczące objęcia dofinansowaniem dodatkowych działań Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich zostały niedawno zatwierdzone i przyznano na nie środki z przeglądu Wspólnej Polityki Rolnej (Health Check) oraz Europejskiego Planu Naprawy Gospodarczej. Kwota 244,5 mln EUR została zatwierdzona przez Komisję Europejską na zmiany w Programach Rozwoju Obszarów Wiejskich w Austrii (97,0 mln EUR), Finlandii (67,0 mln EUR), na Cyprze (2,0 mln EUR), w Zjednoczonym Królestwie (region Irlandii Północnej, 40,1 mln EUR) oraz we Włoszech (region Toskanii i Sardynii, razem 38,3 mln EUR).

Mimo, iż alokacja nowych środków na poszczególne działania w ramach Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich różni się w przypadku każdego państwa członkowskiego/regionu w zależności od bieżących potrzeb i sytuacji gospodarczej, infrastruktura szerokopasmowa pozostaje priorytetem inwestycyjnym wspólnym dla większości zmienionych Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich a na projekty rozwoju infrastruktury szerokopasmowej przeznaczona zostanie kwota 53,2 mln EUR z tych nowych środków.

Dla większości programów na rzecz rozwoju obszarów wiejskich zatwierdzenie Health Check oraz modyfikacji Europejskiego Pakietu Naprawczego przewidziane jest na listopad i grudzień.

W tym numerze celem naszej wizyty w państwach członkowskich jest przyjrzenie się rozwojowi obszarów wiejskich Irlandii.

Położona na zachodnim krańcu Europy Irlandia charakteryzuje się rozległymi obszarami zielonych pastwisk ze zwierzętami gospodarskimi. Pomimo imponującego wzrostu koniunktury na poziomie krajowym, problemy strukturalne są nadal obecne na terenach wiejskich. Obawy związane ze wskaźnikami wydajności wśród

niektórych starszych rolników potęgują wysokie ceny gruntu, hamujące procesy przemian na obszarach wiejskich. Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych nadal pozostaje na niskim poziomie, a wyludnianie wciąż dotyka wiele społeczności.

Niemniej jednak, wysoki standard irlandzkich produktów rolnych przyczynia się do ich popularności, a wizerunek Irlandii jako „Smaragdowej Wyspy” także odpowiada preferencjom konsumentów z UE w zakresie bezpiecznych i ekologicznych towarów wysokiej jakości. Programy rolno-środowiskowe

cieszą się wysokim poziomem uczestnictwa, wzrasta popularność agroturystyki i istnieje silna tożsamość kulturowa. Krajowy Program Rozwoju Obszarów Wiejskich odzwierciedla te kwestie rozwojowe poprzez ukierunkowane działania interwencyjne, takie jak (między innymi) podkreślenie roli młodych rolników oraz szkolenia w zakresie ochrony środowiska w ramach osi 1, produktów organicznych oraz obszarów NATURA 2000 w ramach osi 2, a wszystkie działania przewidziane w osi 3 realizowane są zgodnie z podejściem LEADER. [Dowiedz się więcej](#)

Fakty i liczby

- Na rolnictwo przypada 62% (4.3 mln ha) całkowitego zagospodarowania terenu, a kolejne 10% (710,000 ha) należy do leśnictwa.
- Średnie gospodarstwo rolne zajmuje ok. 30 ha, a niemal 75% rolników kwalifikuje się do zasiłku dla Obszarów o Niekorzystnych Warunkach Gospodarowania.
- Rolnictwo przestaje być „zajęciem pełnoetatowym”, jako że ponad 40% irlandzkich rolników ma dodatkową pracę.
- Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich Irlandii objęty jest obszar zamieszkały przez 60% ludności kraju.
- Środki na Programy Rozwoju Obszarów Wiejskich pochodzące z UE to łączna kwota 2,339 mld EUR (2007 - 2013), z czego na oś 1 przeznaczone jest około 10%, na oś 2 niemal 80%, a LGD otrzymują 10% za prace w ramach osi 3 i 4.

Priorytety Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w Irlandii

Paul Keating, zarządzający jednostką wsparcia dla Sieci w Irlandii, podkreśla, że w praktyce „musimy zawsze zadawać sobie pytanie, w jaki sposób nadajemy wartość programowi, a wartość nadana przez Krajową Sieć Obszarów Wiejskich zawiera się w promowaniu synergii działań, synergii, która otwiera nowe możliwości współpracy i innowacyjności”. Pan Keating nakreśla sposób rozmowy, zgodnie z którym współpraca, zarówno na poziomie praktycznym, jak i strategicznym, opiera się na wspólnym interesie oraz wzajemnej korzyści. Potwierdza on, że pierwszy krok w kierunku rozwoju konstruktywnych relacji zależy od obopólnego rozumienia problemów, a zrozumienie to musi być poparte czytelną, dobrej jakości,

aktualną informacją. „A zatem w Irlandii możemy zaobserwować, że takie działania, jak organizacja seminariów, konferencji, spotkań, badań, publikacje materiałów oraz rozpowszechnianie informacji powiązane są ze sobą i wszystkie przyczyniają się do osiągnięcia tego samego celu”.

Dysponując budżetem w wysokości 2,7 mln EUR (2007 - 2013), Jednostka Wsparcia Rozwoju Obszarów Wiejskich zrealizuje w Irlandii Krajową Sieć Obszarów Wiejskich oraz, zamiast zlecać prace podwykonawcom, tam, gdzie to możliwe, czerpać będzie z własnych zasobów. „Jesteśmy przekonani, że mocny, interdyscyplinarny zespół sam w sobie nadaje wartość realizowanej sieci” dodaje pan Keating.

Istotną kwestią, wokół której koncentrować się będą prace Krajowej Sieci, to zapewnienie

i koordynacja przepływu informacji, w tym wskaźników wydajności, pomiędzy lokalnymi beneficjentami, organami pośredniczącymi oraz organem zarządzającym. Duży nacisk kładzie się także na dokumentowanie i rozpowszechnianie najlepszych praktyk w obszarze wszystkich czterech osi. Irlandzka Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich silnie zaznacza swoją obecność w Internecie oraz sieci kontaktów społecznych w celu zapewnienia jak najdalej idących efektów, uzyskanych przy wykorzystaniu naszych informacji. Tego rodzaju aktywność wymaga ścisłej współpracy z organizacjami partnerskimi Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich z innymi uznanymi sieciami współpracy ekologicznej, sieci rolnictwa, sieci przedsiębiorstw oraz sieci rozwoju obszarów wiejskich, w tym sieci LGD w Irlandii.

Reputację Irlandii jako kraju, w którym dokonuje się innowacyjny rozwój obszarów wiejskich odzwierciedla projekt Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, polegający na przekształceniu odpadów rolnych w zieloną energię. W wyniku konieczności znalezienia alternatywnego sposobu usuwania zużytej ściółki drobiowej, zespół techników rolnictwa opracował unikalną technologię on-site konwersji biomasy, umożliwiającą wytwarzanie energii cieplnej i elektrycznej z pozostałości rolnych. System wykorzystuje „Spalanie w Złożu Fluidalnym” i został rozwinięty tak, aby zaoferować wachlarz ekologicznych, oszczędnych zastosowań wspierających rozwój biznesu, które nie ograniczają się jedynie do zużytej ściółki drobiowej. [Dowiedz się więcej](#)

Kolejnym przykładem innowacyjnego działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w Irlandii jest unikalne metodyczne podejście do rozpowszechnienia działalności LGD. Wymaga to wykorzystania LGD do realizacji wszystkich działań w ramach osi 3, a uprawnienia LGD rozszerzono w sposób umożliwiający objęcie innych programów wsparcia rozwoju obszarów wiejskich, które odbywają się równocześnie z działaniami Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich. Tego rodzaju zintegrowane podejścia do rozwoju obszarów wiejskich wymagają koordynacji LGD i realizacji państwowych interwencji na rzecz włączenia społecznego. Dowiedz się więcej o tym wspólnym podejściu do kwestii włączenia społecznego i rozwoju obszarów wiejskich od [Paula Keatinga](#) z jednostki wsparcia irlandzkiej Krajowej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Gdzie można uzyskać dodatkowe informacje

Gdzie można uzyskać dodatkowe informacje

Europejska Sieć Rozwoju Obszarów Wiejskich:

<http://enrd.ec.europa.eu>

Europejska Polityka Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007–13

http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_pl.htm

Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich

http://ec.europa.eu/agriculture/index_en.htm

Europejska Sieć Ewaluacji

http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/eval/network/index_en.htm

Wydarzenia i osiągnięcia RUR@L NEWS

Nie zapominajcie Państwo o informowaniu nas, jeżeli podejmiecie działania w zakresie rozwoju obszarów wiejskich na skalę lokalną. Komentarze prosimy wysłać na adres: newsletter@enrd.eu

Subskrypcja

Aby otrzymywać nasz newsletter możecie Państwo wpisać siebie lub kogoś znajomego na naszą listę subskrypcyjną, wysyłając e-mail na poniższy adres: newsletter@enrd.eu

Kontakt z Punktem Kontaktowym

Jeżeli chcecie Państwo skontaktować się z Punktem Kontaktowym EN RD prosimy o skorzystanie z poniższych danych:

Tel: 00 32 2 235 2020

Faks: 00 32 2 280 04 38

E-mail: info@enrd.eu

ISSN 1831-4910

9 771831 491008